

HET PERSPECTIEF VAN DE ANDER ÉN JEZELF ONTDEKKEN MET MDT

Voortgezet Onderwijs

Portret: vlnr – Léon Lucas, Jeroen Gremmen, Mariëtte Zuidgeest, Roelant Wijngaards
Fotograaf: Brigitte v/d Koevering

Roelant Wijngaards en Jeroen Gremmen, MDT-coördinatoren op het Montessori College Nijmegen en Groesbeek, wisten dankzij hun sterke netwerk en planmatige aanpak externe organisaties én leerlingen in rap tempo enthousiast te maken voor Maatschappelijke Diensttijd (MDT). Hoe is het nu, twee jaar na de vliegende start? “MDT past perfect bij onze visie.”

Wat twee jaar geleden op het Montessori College Nijmegen en Groesbeek begon als een verkort MDT-project van 30 uur met 60 leerlingen uit 4 vwo, is uitgegroeid tot een serieuze ambitie. De komende tijd doen 250 leerlingen van alle niveaus, dus van vmbo-basis tot vwo, via MDT een buitenschoolse leerervaring op van 80 uur. Doel: MDT duurzaam in het onderwijsprogramma verankeren.

"Maatschappelijke Diensttijd past perfect bij de visie van het Montessori College en het Agora-onderwijs," vertelt rector-bestuurder Léon Lucas. "We vinden het belangrijk dat onze leerlingen kritisch leren denken en sociaal leren buiten de school, met hoofd, hart en handen."

Goed geïnformeerd

Die leerlingen krijgen op 'het Montessori' de kans om een organisatie te kiezen waarvoor ze zélf een MDT-traject bedenken en uitvoeren. De opties zijn talrijk: van ouderenzorg en nieuwkomers helpen, tot meewerken aan natuurprojecten of het aanpakken van schuldenproblematiek. Een belangrijke, faciliterende rol is daarbij

weggelegd voor MDT-coördinatoren Jeroen Gremmen en Roelant Wijngaard. Jeroen: "MDT is volledig geïntegreerd in ons onderwijs en gekoppeld aan burgerschap; echt een geweldige tool." "Alle schoolteams kunnen aan MDT meedoen", vult Roelant aan. "Jeroen en ik verrichten het meeste voorwerk om teams zoveel mogelijk te ontlasten. We organiseren regelmatig vraag- en antwoordrondes, zodat iedereen goed geïnformeerd blijft. Ook onderhouden we de contacten met de MDT-organisaties en zorgen we ervoor dat de leerlingen goed op hun plek terechtkomen. Ieder team heeft twee 'kartrekkers' die de voortgang van elke leerling monitoren."

Eerst snuffelen

Die 'warme band' tussen school en organisaties levert een belangrijke bijdrage aan het MDT-succes, omdat-ie ook letterlijk zichtbaar is. Jeroen: "We beginnen altijd met een informatiemarkt waar deelnemende MDT-organisaties zich presenteren. Daarna volgen de leerlingen een snuffeldag om sfeer te proeven, kennis te maken bij verschillende ondernemingen. Pas dan maken ze een definitieve keuze. Door de vele mogelijkheden is de motivatie onder de leerlingen enorm groot. Soms bedenken ze hun eigen project en beheren ze zelfs het budget, wat hen leert om te onderhandelen. Aan het einde van het traject presenteren ze hun ervaringen aan elkaar, bijvoorbeeld via een vlog."

Negatieve associaties

Natuurlijk brengt MDT, en dan vooral het administratieve gedeelte, ook zijn 'uitdagingen' mee. Roelant: "Sommige leerlingen weten niet goed wat ze aan moeten met het invullen van hun gegevens op het verantwoordingsformulier. Voornaam en achternaam zijn geen probleem. Bij het tussenvoegsel stukt het soms, bijvoorbeeld als iemand 'heb ik niet' invult of een andere leuke variant verzint. Dat is iets waar we scherp op zijn en leerlingen geregeld aan moeten herinneren, maar wat ook nog wel eens misgaat."

"Ook roept de naam 'maatschappelijke diensttijd' soms negatieve associaties op met de verplichte dienstplicht uit het verleden." Toch ziet iedereen vooral de waarde van MDT in. "Ook docenten, voor wie meedoen soms wat extra werk met zich meebrengt, en zelfs leerlingen

die dreigen uit te vallen. Voor hen kan MDT een cruciale rol spelen, omdat ze buiten school toch vaardigheden leren ontwikkelen."

Subsidie stopt

Mariëtte Zuijdgeest, schoolleider en verantwoordelijk voor burgerschap, ziet net als Jeroen en Roelant MDT als een mogelijkheid om leerlingen bewust en betrokken te maken bij wat er zich in de samenleving afspeelt. "Naast hun diploma en een certificaat voor het doorlopen MDT-traject, ontvangen onze leerlingen een Montessori Plus-document met daarin al hun MDT-ervaringen. Dat document geeft zicht op de ontwikkeling die leerlingen hebben doorgemaakt. Daarom vind ik het zo ontzettend jammer en onbegrijpelijk dat de subsidie voor MDT binnenkort stopt."

'Voorbeeldschool Montessori'

Toch is dat allerminst reden voor paniek, stelt Jeroen. "Veel organisaties waarmee we samenwerken hebben aangegeven dat ze ook zonder subsidie doorgaan met MDT. Hierdoor kunnen we het MDT-programma in de toekomst blijven voortzetten. Het ministerie van OCW heeft ons zelfs uitgenodigd om mee te denken over MDT, omdat ze ons als voorbeeldschool zien."

Léon Lucas besluit: "Hoewel minder middelen betekent dat we keuzes moeten maken, is het belangrijk om in onze individualistische samenleving ruimte te blijven creëren voor het collectief. MDT is hiervoor het ideale instrument, als je bedenkt dat het niet alleen draait om het overbrengen van waarden, maar vooral om het leren kijken door de ogen van de ander."

MDT op het Montessori College in Nijmegen en omstreken

Leerlingen van het Montessori College kiezen zelf een organisatie waarvoor ze een MDT-traject bedenken en uitvoeren. De keuze is reuze: 18 organisaties met een enorme variëteit in aanbod, van ouderenzorg tot nieuwkomers, van buitenschoolse opvang tot natuur- en duurzaamheid projecten, schuldenproblematiek en nog veel meer.

Tien tips over MDT in het VO

1. **Begin met een sterk netwerk:** gebruik bestaande contacten om snel partijen te enthousiasmeren voor MDT.
2. **Bied variëteit in projecten:** laat leerlingen kiezen uit verschillende maatschappelijke projecten, zoals ouderenzorg, nieuwkomers, duurzaamheid of schuldenproblematiek, om hen intrinsiek te motiveren.
3. **Integreer MDT in het onderwijs:** zorg ervoor dat MDT past bij de onderwijsvisie, zoals het Montessori- en Agora-onderwijs, waar sociaal leren en persoonlijke ontwikkeling centraal staan.
4. **Ontlast de onderwijsteams:** stel coördinatoren en kartrekkers aan binnen elk team die het proces begeleiden, netwerk onderhouden en docenten hun primaire taak laten vervullen.
5. **Maak gebruik van snuffeldagen:** Organiseer introductiedagen voor leerlingen, zodat ze verschillende MDT-doeplekken kunnen ervaren voordat ze een keuze maken.
6. **Stimuleer zelfstandigheid en verantwoordelijkheid:** laat leerlingen hun eigen projecten bedenken en budgetten beheren, wat hun leiderschaps- en organisatievaardigheden bevordert.
7. **Gebruik succeservaringen om motivatie te verhogen:** deel successen via sociale media en presentaties, zoals vlogs, om leerlingen betrokken en enthousiast te houden.
8. **Vermijd negatieve associaties met 'diensttijd':** wees bewust van mogelijke negatieve connotaties van de term 'maatschappelijke diensttijd' en focus op de voordelen en de vrijheid die MDT biedt.
9. **Maak MDT deel van het leerling-portfolio:** versterk de waarde van MDT door het op te nemen in persoonlijke, voor de toekomst belangrijke documenten, zoals het 'Montessori plus' diploma.
10. **Waarborg MDT ook zonder subsidie:** zoek naar manieren om MDT duurzaam te maken, zoals samenwerking met organisaties die ook zonder subsidie willen doorgaan.

Colofon

Landelijk Onderwijsplatform MDT

Datum: oktober 2024

Geïnterviewde: Roelant Wijngaards en Jeroen Gremmen

